



สาธารณรัฐประชาธิปไตยโซมาเลีย (Somalia Democratic Republic)



เมืองหลวง กรุงโมกาดิชู

ที่ตั้ง ทางแอฟริกาตะวันออก ตั้งอยู่ทางตะวันออกเฉียงเหนือของเอธิโอเปีย บริเวณเส้นละติจูด 10 องศาเหนือ และเส้นลองจิจูด 49 องศาตะวันออก พื้นที่รวม 637,657 ตร.กม.

อาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดกับอ่าวเอเดนและจิบูตี 61 กม.
ทิศใต้	ติดกับเคนยา 684 กม.
ทิศตะวันออก	ติดกับอ่าวเอเดนและมหาสมุทรอินเดีย 3,025 กม.
ทิศตะวันตก	ติดกับเอธิโอเปีย 1,640 กม.

ภูมิประเทศ ส่วนใหญ่เป็นที่ราบก่อนยกตัวสูงขึ้นเป็นเนินและภูเขาขนาดเล็กทางตอนเหนือ



ภูมิอากาศ อากาศร้อนแบบทะเลทราย มีฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนืออยู่ในช่วง ธ.ค.-ก.พ. ทางตอนเหนือ อุณหภูมิปานกลาง ทางตอนใต้อากาศร้อน ขณะที่ฤดูมรสุมตะวันตกเฉียงใต้อยู่ในช่วง พ.ค.-ต.ค. ในภาคเหนือและใต้อากาศร้อนและแห้งแล้ง

ประชากร 17,132,665 คน (ต.ค.2566)

รายละเอียดประชากร ชาวโซมาเลีย 85% ชาวบันตู (Buntu) และเผ่าอื่น ๆ 15% (รวมถึงชาวอาหรับประมาณ 30,000 คน) อัตราส่วนประชากรจำแนกตามอายุ : วัยเด็ก (0-14 ปี) 44.7 % วัยรุ่นถึงวัยกลางคน (15-64 ปี) 52.9% วัยชรา (65 ปีขึ้นไป) 2.4% (ปี 2565) อายุขัยเฉลี่ยของประชากรโดยรวม 50.4 ปี เพศชาย 48.5 ปี เพศหญิง 52.4 ปี ความหนาแน่น 26 คนต่อ ตร.กม. อัตราการเกิด 41.1 คนต่อประชากร 1,000 คน อัตราการตาย 10.3 คนต่อประชากร 1,000 คน อัตราการเพิ่มของประชากร 3.12% (ปี 2566)

ศาสนา อิสลาม (ซุนนี)

ภาษา โซมาลีและอาหรับเป็นภาษาราชการ และมีการใช้ภาษาอังกฤษและอิตาเลียน

การศึกษา อัตราการรู้หนังสือ 37.8% (ปี 2565)

การก่อตั้งประเทศ ดินแดนที่เป็นประเทศโซมาเลียในปัจจุบันเคยเป็นศูนย์กลางการค้าสำคัญของแอฟริกา โดยเป็นจุดค้าขายสินค้าที่มีค่า ได้แก่ ยางสน ยางไม้หอม และเครื่องเทศ ประชาชนในพื้นที่นับถือศาสนาอิสลาม เพราะได้รับอิทธิพลจากชาวอาหรับ ต่อมาสหราชอาณาจักรยึดครองดินแดนโซมาเลียเมื่อปี 2463 และมีดินแดนบางส่วนอยู่ในการปกครองของอิตาลีเมื่อปี 2484 สหราชอาณาจักรบริหารจัดการด้านการทหาร ในพื้นที่ตอนเหนือของโซมาเลีย ส่วนดินแดนทางใต้มีสถานะเป็นดินแดนในอารักขา สหราชอาณาจักรถอนกำลังออกจากบริเวณดังกล่าวเมื่อปี 2503 และยินยอมให้ดินแดนในปกครองของตนรวมกับดินแดนที่อยู่ภายใต้การดูแลของอิตาลี จัดตั้งรัฐใหม่โดยใช้ชื่อว่า สาธารณรัฐประชาธิปไตยโซมาเลีย

ปัญหาภายในโซมาเลียเกิดขึ้นภายหลังการรวมประเทศ โดยเกิดการแย่งชิงอำนาจเมื่อปี 2512 ซึ่งนายพล Said Barre เป็นผู้นำปฏิวัติการปกครองและสถาปนาตนเองขึ้นเป็นประธานาธิบดี แม้ว่าในระหว่างการบริหารประเทศจะประสบความสำเร็จในการพัฒนาประเทศอย่างมาก โดยสามารถจัดระเบียบการปกครอง การพัฒนาอาชีพและการศึกษาให้กับประชาชนโซมาเลีย แต่การพัฒนาหยุดชะงักลงเมื่อเกิดสงครามระหว่างโซมาเลียกับเอธิโอเปียเมื่อปี 2520-2521 (สงคราม Ogaden) ซึ่งเกิดจากการที่โซมาเลียพยายามรวมประเทศและขอคืนแดนที่เคยเป็นของโซมาเลียก่อนถูกแบ่งโดยประเทศมหาอำนาจในอดีตคืนจากเอธิโอเปีย แต่ไม่ประสบผลสำเร็จจึงมีการใช้กำลังทหาร โดยเอธิโอเปียได้รับการช่วยเหลือด้านยุทธโศปกรณ์จากรัสเซียและกลุ่มประเทศสมาชิกกติกาสัญญาวอร์ซอ (Warsaw Pact) ในทางตรงข้าม โซมาเลียไม่ได้ปรึกษากับประเทศพันธมิตรของตนจึงไม่มีประเทศใดให้การสนับสนุน ทำให้โซมาเลียต้องแพ้สงครามและสูญเสียทหารเป็นจำนวนมาก จนเมื่อปี 2521 รัฐบาลทหารไม่ได้รับการสนับสนุนจากประชาชน ประกอบกับกลุ่มต่อต้านรัฐบาลที่ได้รับการสนับสนุนจากเอธิโอเปียเข้ามาก่อวินาศกรรมภายในประเทศ รัฐบาลจึงหันไปใช้ระบบการปกครองแบบเผด็จการจนเกิดสงครามกลางเมืองเมื่อปี 2533 จนกระทั่งปี 2534 กลุ่มต่อต้านรัฐบาลสามารถโค่นล้มรัฐบาลทหารของประธานาธิบดี Said Barre และแต่งตั้งนาย Ali Mahdi Muhammaad เป็นประธานาธิบดี แต่ก็ยังไม่ได้รับการยอมรับจากกลุ่มต่อต้านอื่น ๆ ทำให้สงครามกลางเมืองยังไม่ยุติ



สงครามกลางเมืองและความรุนแรงที่เกิดขึ้นในโซมาเลีย ทำให้ไม่สามารถบังคับใช้กฎหมายภายในประเทศได้ คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UNSC) จึงอนุมัติให้จัดตั้ง United Nations Operation in Somalia 1 (UNOSOM I) เมื่อปี 2535 แต่ไม่ประสบความสำเร็จ เนื่องจากมีข้อจำกัดที่ให้อำนาจกองกำลังรักษาสันติภาพสามารถใช้อาวุธเพื่อการป้องกันตนเองได้เท่านั้น และไม่สามารถใช้อาวุธในการช่วยเหลือประชาชนได้ ทำให้กลุ่มต่อต้านไม่เกรงกลัวกำลังของสหประชาชาติ จนกระทั่ง ธ.ค.2535 สหรัฐฯ ส่งกำลังทหารหน่วย United Task Force (UNITAF) เข้าไปในโซมาเลียตอนใต้ โดยมีภารกิจปกป้องและรักษาสิทธิมนุษยชน และตั้งชื่อยุทธการว่า “ยุทธการฟื้นฟูความหวัง” (Operation Restore Hope) ซึ่งดูแลความปลอดภัยในชีวิตของประชาชนโซมาเลียได้ในระดับหนึ่ง และสหรัฐฯ ได้ถอนกำลังออกไปเมื่อ พ.ค.2536 โดยแปรสภาพหน่วย UNITAF มาเป็นภารกิจของสหประชาชาติอีกครั้งหนึ่งในชื่อ UNOSOM II และเรียกชื่อยุทธการว่า “Operation United Shield” ซึ่งปฏิบัติการภารกิจอยู่ได้เพียง 2 ปี แต่สูญเสียกำลังทหารรักษาสันติภาพจำนวนมาก จึงได้ถอนกำลังออกจากโซมาเลียเมื่อ 3 มี.ค.2538 เนื่องจากไม่สามารถรักษาสันติภาพภายในโซมาเลียได้

ปี 2546 การประชุม the Somalia National Peace Conference (SNPC) ที่จิบูตี กำหนดตั้งรัฐบาลชั่วคราวบริหารประเทศ (Transitional National Government-TNG) แต่ไม่สามารถเสริมสร้างความมั่นคงภายในประเทศ ทำให้รัฐบาลเคนยาภายใต้การสนับสนุนของ the Intergovernmental Authority on Development (IGAD) เลือกให้นาย Abdullahi Yusuf ดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีชั่วคราวของโซมาเลีย โดยรัฐบาลชุดนี้เรียกว่า Transitional Federal Government (TFG) จนกระทั่งปี 2551 นาย Abdullahi Yusuf ลาออกจากตำแหน่ง สหประชาชาติจัดการประชุมร่วมระหว่างรัฐบาลชั่วคราวกับกลุ่ม Alliance for the Re-Liberation of Somalia (ARS) ที่จิบูตี ทำให้มีการตั้งรัฐบาลผสมระหว่าง TFG กับ ARS ต่อมาเมื่อ ธ.ค.2549 รัฐบาลชั่วคราวเกิดความแตกแยกกับพรรค Islamic Courts Union (ICU) ซึ่งเป็นพรรคฝ่ายค้านจนพรรค ICU ถอนตัวออกจากรัฐบาลชั่วคราว

เมื่อ ม.ค.2552 รัฐสภาโซมาเลียเลือกนาย Sheikh Sharif Sheikh Ahmed ดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีพร้อมกับประกาศใช้ร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ที่กำหนดให้ประธานาธิบดีดำรงตำแหน่งวาระละ 5 ปี และขยายวาระของรัฐบาลชั่วคราวออกก่อนจัดการเลือกตั้งทั่วไปที่กำหนดใน ก.ย.2555 ซึ่งเป็นการสิ้นสุดยุคของรัฐบาลชั่วคราว ก่อนเข้าสู่การจัดการเลือกตั้งทั่วไปเมื่อ 8 ก.พ.2560

วันชาติ 1 ก.ค.2503 (วันได้รับเอกราชจากอิตาลี)

การเมือง ระบอบประชาธิปไตยแบบสหพันธ์สาธารณรัฐ มีประธานาธิบดีเป็นประมุขของรัฐ และ นรม. เป็นหัวหน้าคณะรัฐบาล เมื่อ 1 พ.ค.2564 โซมาเลียเปลี่ยนแปลงให้เลือกตั้งประธานาธิบดีและสมาชิกรัฐสภาแบบทางอ้อม โดยประธานาธิบดีคนปัจจุบัน คือ นาย Hassan Sheikh Mohamud จากพรรค Union for Peace and Development Party (UPD) ชนะการเลือกตั้งทั่วไปเมื่อ 15 พ.ค.2565 ส่วน นรม.คนปัจจุบัน คือ นาย Hamza Abdi Barre ดำรงตำแหน่งเมื่อ 25 มิ.ย.2565

ฝ่ายบริหาร : ประธานาธิบดีมาจากการเลือกตั้งทางอ้อมโดยรัฐสภา โดยต้องได้รับคะแนนเสียงสองในสาม และมีวาระ 4 ปี การเลือกตั้งครั้งล่าสุดมีขึ้นเมื่อ 15 พ.ค.2565 โดยประธานาธิบดี Hassan Sheikh Mohamud จากพรรค UPD ชนะการเลือกตั้งในรอบที่สามได้รับคะแนนเสียง 66% การเลือกตั้งประธานาธิบดีครั้งต่อไปกำหนดจัดในปี 2569 ส่วน นรม.มาจากการแต่งตั้งโดยประธานาธิบดีและต้องผ่านการอนุมัติของรัฐสภา



ฝ่ายนิติบัญญัติ : ระบบสองสภา ประกอบด้วย สภาสูง (Upper House) มีสมาชิก 54 คน โดยได้รับเลือกจากสภาแห่งรัฐ (state assemblies) มีวาระ 4 ปี ส่วนสภาผู้แทนราษฎร (House of the People) มีสมาชิก 275 คน ได้รับเลือกจากผู้แทนส่วนภูมิภาค มีวาระ 4 ปี ทั้งนี้ โชมาเลียเคยใช้ระบบสภาเดียวคือสภาผู้แทนราษฎร เริ่มมีครั้งแรกเมื่อ ก.ย.2555 คัดเลือกโดยผู้อาวุโสของแต่ละเผ่า ต่อมาเปลี่ยนเป็นระบบสองสภา โดยการเพิ่มสภาสูงเมื่อปี 2559 การเลือกตั้งสภาสูงล่าสุดมีขึ้นเมื่อ 27 ก.ค.-10 พ.ย.2564 (ครั้งต่อไปจะจัดในปี 2567) ส่วนการเลือกตั้งสภาผู้แทนราษฎรครั้งล่าสุดมีขึ้นเมื่อ เม.ย.2565 (ครั้งต่อไปจะจัดในปี 2567)

ฝ่ายตุลาการ : รัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราวกำหนดให้มีการจัดตั้งศาลรัฐธรรมนูญ (ประกอบด้วยผู้พิพากษา 5 คน) ศาลฎีกา และศาลอุทธรณ์ ส่วนในระดับภูมิภาคมีการกำหนดรูปแบบการแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งต่าง ๆ โดยใช้กฎหมายจารีตประเพณีและกฎหมายอิสลาม ผู้พิพากษาแต่งตั้งจากประธานาธิบดีตามคำแนะนำของคณะกรรมการตุลาการ

พรรคการเมืองสำคัญ : พรรค UPD พรรค Peace and Development Party พรรค Tayo และพรรค For Justice and Development

เศรษฐกิจ โชมาเลียกำลังฟื้นฟูสภาพเศรษฐกิจอย่างทรงตัวในปี 2566 หลังจากเผชิญภาวะเศรษฐกิจตกต่ำเมื่อปี 2563 เนื่องจากภัยแล้งที่ยาวนาน ส่งผลกระทบต่อภาคเกษตรกรรม และราคาสินค้าอุปโภคบริโภคสูงอย่างไร้ที่ตาม โชมาเลียมีแนวโน้มอัตราการเติบโตของ GDP อยู่ที่ 3.1% (ปี 2566) ซึ่งมีทิศทางที่ดีขึ้น เนื่องจากเกณฑ์ปริมาณน้ำฝนมีมากขึ้น ส่งผลให้สภาพการเพาะปลูกเกษตรกรรมดีขึ้น ประกอบกับอัตราการฟื้นตัวของการดำเนินธุรกิจภาคเอกชนและการส่งออกปศุสัตว์ ส่งผลให้อัตราเงินเฟ้อด้านสินค้าบริโภคอ่อนคลายลงที่ 3.6% อย่างไรก็ตาม โชมาเลียยังได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติ (อุทกภัย และภัยแล้ง) การแพร่ระบาดของตึกแตงทะเลทราย สถานการณ์ความไม่สงบภายในประเทศ ภาคอุตสาหกรรมผลิตภายในประเทศ และภาคแรงงานยังขาดประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาเศรษฐกิจในระยะยาว ทั้งนี้ อัตราการฟื้นฟูทางเศรษฐกิจของโชมาเลียจะอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งคาดว่า อัตราการเติบโตของ GDP จะอยู่ที่ 3.5% ในปี 2567 และ 3.8% ในปี 2568 ส่วนอัตราเงินเฟ้อคาดว่าจะลดลงเหลือ 4.1% ในปี 2567 เนื่องจากสถานการณ์ภัยแล้ง และปัญหาสภาพการเพาะปลูกเกษตรกรรมจะคลี่คลายลง

บริษัทโทรคมนาคมให้บริการสื่อสารไร้สายเฉพาะในเมืองใหญ่ และมีอัตราค่าโทรต่ำที่สุดในทวีป ส่วนโรงแรมดำเนินกิจการโดยมีกลุ่มติดอาวุธรักษาความปลอดภัยให้รัฐบาลโชมาเลีย ไม่สามารถจัดเก็บรายได้ในประเทศได้และพึ่งพา IMF เพิ่มขึ้น ขณะที่กรุงโมกาดิชู ซึ่งเป็นเมืองหลวงยังไม่สามารถพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานได้อย่างครอบคลุม เนื่องจากปัญหาด้านความมั่นคง และสถานะเศรษฐกิจภายในประเทศ นอกจากนี้ โชมาเลียยังขาดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติของประเทศ โดยเฉพาะภาคอุตสาหกรรมประมง

โชมาเลียเข้าร่วมโครงการ Heavily-Indebted Poor Countries (HIPC) เมื่อ 25 มี.ค.2563 โดย HIPC เป็นโครงการสำหรับช่วยเหลือประเทศยากจนที่เป็นหนี้จำนวนมากให้สามารถจัดการหนี้สินลดภาระหนี้ที่ไม่ยั่งยืน เพื่อให้สามารถลดหนี้ของประเทศลงได้ ภายใต้ความร่วมมือของธนาคารโลก IMF เจ้าหนี้พหุภาคี และเจ้าหนี้ทวิภาคีต่าง ๆ ซึ่งการเข้าร่วมโครงการ HIPC จะช่วยฟื้นฟูเศรษฐกิจและทำให้โชมาเลียสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนทั่วไปได้ ต่อมาเมื่อ 31 มี.ค.2563 โชมาเลียบรรลุข้อตกลงกับ Paris Club ในการบรรเทาหนี้ และจะตกลงกับเจ้าหนี้รายอื่นในลักษณะเดียวกัน รวมถึงเริ่มชำระหนี้ที่ค้างอยู่กับธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งแอฟริกา (AfDB) และสมาคมพัฒนาการระหว่างประเทศ (International Development Association-IDA) โดยทั้งหมดนี้โชมาเลียต้องรักษานโยบายเศรษฐกิจมหภาค และดำเนินยุทธศาสตร์เพื่อลดความยากจน ตามแผนพัฒนาแห่งชาติฉบับที่ 9 (the Ninth National Development Plan-NDP9) อย่างน้อย 1 ปี และกำหนดมาตรการเชิงนโยบายเพื่อส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจและลดความยากจน



โซมาเลียกำลังได้รับการบรรเทาหนี้เต็มรูปแบบจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) และผู้ให้กู้อื่นๆ ในห้วง ค.ศ.66 โดย IMF จะช่วยบรรเทาหนี้ต่างประเทศของโซมาเลียจาก 3,300 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เมื่อปี 2564 เหลือ 557 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2567 (คิดเป็น 10% ของ GDP) เนื่องจาก IMF ประเมินว่าโซมาเลียมีพัฒนาการอย่างมีนัยสำคัญต่อการปฏิรูปเพื่อส่งเสริมการจัดเก็บรายได้ในประเทศและความโปร่งใสในการจัดการการเงินสาธารณะ แม้ว่าจะเผชิญกับอุปสรรคหลากหลายมิติ

สกุลเงิน ตัวอย่างสกุลเงิน : Somali Shilling หรือ SOS

อัตราแลกเปลี่ยนต่อ 1 ดอลลาร์สหรัฐ : 569.75 Somali Shilling

อัตราแลกเปลี่ยนต่อ 1 บาท : 15.70 Somali Shilling (ต.ค.2566)

ดัชนีเศรษฐกิจสำคัญ (ปี 2565)

ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) : 8,126 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ : 4.8%

รายได้เฉลี่ยต่อหัวต่อปี : 462 ดอลลาร์สหรัฐ

แรงงาน : 3,158,162 คน

อัตราการว่างงาน : 20.05%

อัตราเงินเฟ้อ : 6.8%

ผลผลิตทางการเกษตร : กล้ายอม ข้าวฟ่าง ข้าวโพด มะพร้าว ข้าว อ้อย มะม่วง เมล็ดงา ถั่ว ปศุสัตว์ แกะ แพะ และปลา

ผลผลิตอุตสาหกรรม : การแปรรูปน้ำตาล สิ่งทอและอุปกรณ์สื่อสารไร้สาย

ดุลการค้าระหว่างประเทศ : ขาดดุล 3,395.04 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

มูลค่าการส่งออก : 123.78 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

สินค้าส่งออก : ปศุสัตว์ ผลผลิตทางการเกษตร หนังกบ ปลา ถ่าน และเศษโลหะ

คู่ค้าส่งออกที่สำคัญ : สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ เยเมน และโอมาน

มูลค่าการนำเข้า : 3,518.82 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

สินค้านำเข้า : อาหาร เชื้อเพลิง วัสดุก่อสร้าง และสินค้าอุตสาหกรรม

คู่ค้านำเข้าที่สำคัญ : จีน อินเดีย แคนยา ปากีสถาน จีน อียิปต์ โอมาน สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ และเยเมน

คู่ค้าสำคัญ : สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ เยเมน และโอมาน

ทรัพยากรธรรมชาติ : ยูเรเนียม สินแร่ เหล็ก ดีบุก ยิปซัม แร่อะลูมิเนียม ทองแดง เกลือ ก๊าซธรรมชาติ และน้ำมัน

การทหารและความมั่นคง

การทหาร : กองทัพโซมาเลีย มีกำลังพลรวม 13,900 นาย เป็นทหารบกทั้งหมด มีหน้าที่ดูแลความมั่นคงภายในประเทศ โดยเฉพาะการปราบปรามกลุ่ม al-Shabaab นอกจากกองทัพโซมาเลียแล้ว ยังมีกองกำลังรักษาสันติภาพของสหภาพแอฟริกา (African Union Mission in Somalia-AMISOM) ประจำการอยู่ในโซมาเลียด้วย ขณะที่การใช้จ่ายงบประมาณด้านการทหารเมื่อปี 2565 มีมูลค่ากว่า 115 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (อันดับที่ 123 ของโลก)

นอกจากนี้ ยังมีรัฐที่แยกตัวเป็นอิสระในโซมาเลีย ซึ่งมี กกล.ของตนเอง เช่น รัฐ Somaliland มีกำลังพลประมาณ 12,500 คน และรัฐ Puntland มีกำลังพลประมาณ 3,000 คน



ยุทธโศปกรณ์สำคัญ : รถสายพานลำเลียงพลหุ้มเกราะ (APC) รุ่น AT-105 Saxon จำนวน 25 คัน Bastion APC รุ่น Fiat 6614 จำนวน 13 คัน ส่วนรถลาดตระเวนหุ้มเกราะ (PPV) รุ่น Casspir รุ่น MAV-5 รุ่น Mamba Mk5 และรุ่น RG-31 Nyala จำนวนรวม 35 คัน และยานยนต์อเนกประสงค์หุ้มเกราะ (AUV) รุ่น Tiger 4x4 จำนวน 12 คัน

ปัญหาด้านความมั่นคง

1) กลุ่มก่อการร้ายอัล ชาบับ (al-Shabaab) ซึ่งมีความเชื่อมโยงกับกลุ่มอัลกออิดะฮ์ ยังคงเป็นภัยคุกคามที่สำคัญแห่งชาติ เนื่องจากกลุ่มดังกล่าวมักก่อเหตุความไม่สงบอย่างต่อเนื่อง แม้ว่ากลุ่มสูญเสียฐานที่มั่นในกรุงโมกาดิชู เมื่อปี 2554 แต่ขบวนการดังกล่าวยังสามารถควบคุมพื้นที่หลายแห่งในโซมาเลีย โดยเฉพาะในกรุงโมกาดิชู ซึ่งกลุ่ม al-Shabaab มีเป้าหมายโจมตีที่สำคัญ อาทิ สถานที่ราชการ สถานที่ประกอบกิจการของชาวต่างชาติ และสถานที่ที่มีผู้คนพลุกพล่าน ทั้งยังมีเป้าสังหาร ได้แก่ เจ้าหน้าที่รัฐ ตำรวจ ทหาร และผู้ให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมในโซมาเลีย อีกทั้ง เมื่อปี 2565 มีรายงานผู้เสียชีวิตมากกว่า 6,500 ราย ส่งผลให้ ทบ.โซมาเลียพยายามเร่งปราบปรามกลุ่ม al-Shabaab ผ่านการกระชับความร่วมมือกับกองกำลัง AU Transition Mission in Somalia (ATMIS) โดยมีสัญญาณร่วมกันตั้งแต่ 1 เม.ย.2565 และจะสิ้นสุดภารกิจในปี 2567 ก่อนจะส่งมอบให้ ทบ.โซมาเลียดูแลด้านความมั่นคงในโซมาเลียเป็นการต่อไป ทั้งนี้ กลุ่ม al-Shabaab ก่อเหตุโจมตีกองกำลัง ATMIS ณ เมืองบูโลมาเรร์ โซมาเลีย เมื่อ 26 พ.ค.2566 ส่งผลให้มีผู้เสียชีวิตอย่างน้อย 54 ราย รวมถึงการก่อเหตุโจมตีโรงแรมเพิร์ล บีช ณ กรุงโมกาดิชู เมื่อ 9 มิ.ย.2566 ส่งผลให้มีผู้เสียชีวิตรวม 9 ราย ฯลฯ

2) กลุ่มรัฐอิสลาม (IS) ในโซมาเลียเร่งขยายอำนาจและบทบาทอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในพื้นที่กรุงโมกาดิชู อาทิ กลุ่ม IS พยายามเรียกร้องเก็บภาษีกว่า ร้อยละ 30 จากธุรกิจในพื้นที่ ซึ่งรัฐบาลและกลุ่ม Al-Shabab เก็บภาษีจากธุรกิจท้องถิ่นเช่นเดียว ส่งผลให้เกิดความตึงเครียดและนำไปสู่การปะทะกันระหว่างกลุ่ม IS กับ กลุ่ม Al-Shabab และรัฐบาล

3) รัฐบาลโซมาเลียพยายามจะนำระบบสหพันธรัฐมาใช้ ส่งผลให้เกิดความตึงเครียดทางการเมืองและความมั่นคง เนื่องจากโซมาเลียมีรัฐที่แยกตัวเป็นอิสระ เช่น Somaliland และ Puntland ทางตอนเหนือ ส่วนทางตอนใต้เป็นเขตการปกครองของรัฐบาลโซมาเลีย และบางส่วนอยู่ในการยึดครองของกลุ่ม al-Shabaab ซึ่งรัฐบาลยังคงดำเนินการล่าช้า และไม่มีมาตรการที่ชัดเจนสำหรับการจัดสรรทรัพยากรและการแบ่งเขตแดน ส่งผลให้หลายฝ่ายไม่พอใจและเริ่มเกิดความตึงเครียด จนอาจนำไปสู่การใช้ความรุนแรง

4) การสร้างสมดุลในการแข่งขันอิทธิพลของประเทศมหาอำนาจในตะวันออกกลางที่พยายามเข้ามามีบทบาทในโซมาเลีย เช่น ซาอุดีอาระเบีย อียิปต์ ตุรกี กาตาร์ และสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์

5) โซมาเลียกำลังเผชิญปัญหาความมั่นคงทางด้านอาหาร ปัญหาการอพยพหรือย้ายถิ่นฐานออกจากประเทศ เนื่องจากปัญหาสถานการณ์สู้รบและความไม่สงบภายในประเทศ ปัญหาด้านเศรษฐกิจ และปัจจัยทางด้านโครงสร้างพื้นฐาน ส่งผลให้โซมาเลียต้องพึ่งพิงการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมอย่างเร่งด่วน

สมาชิกองค์การระหว่างประเทศ ACP, AfDB, AFESD, AMF, AU, CAEU, FAO, G-77, IBRD, ICAO, ICRM, IDA, IDB, IFAD, IFC, IFRCs, IGAD, ILO, IMF, IMO, Interpol, IOC, IOM, IPU, ITS0, ITU, LAS, NAM, OIC, OPCW, OPCW, UN, UNCTAD, UNESCO, UNHCR, UNIDO, UPU, WFTU (NGOs), WHO, WIPO และ WMO



การขนส่งและโทรคมนาคม โซมาเลียมีท่าอากาศยาน 52 แห่ง ท่าอากาศยานระหว่างประเทศที่สำคัญ คือ ท่าอากาศยานนานาชาติ Aden Adde ณ กรุงโมกาดิชู ถนนระยะทาง 15,000 กม. ท่าเรือสำคัญ ได้แก่ ท่าเรือ Kismaayo และ Berbera การโทรคมนาคม : รหัสโทรศัพท์ +252 โทรศัพท์พื้นฐานให้บริการ 74,800 เลขหมาย ส่วนโทรศัพท์เคลื่อนที่ 7.99 ล้านเลขหมาย (ร้อยละ 44.7 ของประชากร) โซมาเลียใช้รหัส อินเทอร์เน็ต .so มีจำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ต จำนวน 1.76 ล้านคน (ร้อยละ 9.8 ของประชากร) โดยประชากร นิยมใช้แอปพลิเคชัน Facebook Instagram LinkedIn และ X (Twitter) ตามลำดับ

การเดินทาง สายการบินของไทยไม่มีเที่ยวบินตรง กรุงเทพฯ-โมกาดิชู แต่สามารถเดินทางได้ด้วยสายการบิน ที่หลากหลาย เช่น Ethiopian Airlines, Kenya Airways, Qatar Airways โดยใช้เวลาเดินทางอย่างน้อย 13 ชม. 30 นาที เวลาที่โซมาเลียช้ากว่าไทยประมาณ 4 ชม.

ความสัมพันธ์ไทย-โซมาเลีย

ความสัมพันธ์ด้านการทูต

ไทยและโซมาเลียสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างกันเมื่อ 1 พ.ย.2527 ไทยมอบหมายให้ สอท. ไนโรบี/เคนยา มีเขตอาณาครอบคลุมโซมาเลีย และโซมาเลียมอบหมายให้ สอท.โซมาเลีย/ปิกกิง จิน ดุแลไทย อย่างไรก็ตาม ความสัมพันธ์ของทั้งสองฝ่ายยังไม่แน่นแฟ้น โดยยังไม่เคยมีการแลกเปลี่ยนการเยือน ของผู้แทนระดับสูงระหว่างกัน

ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ

โซมาเลียเป็นประเทศคู่ค้าอันดับที่ 160 ของไทย มีมูลค่าการค้ารวม 18 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เมื่อปี 2565 โดยไทยส่งออกให้โซมาเลีย 17 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และนำเข้าจากโซมาเลีย 1 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ไทยได้เปรียบดุลการค้าโซมาเลีย 16 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และมีอัตราการขยายตัวที่ร้อยละ 28.87 อีกทั้ง ในช่วง ม.ค.-ก.ย.2566 โซมาเลียเป็นคู่ค้าอันดับที่ 149 ของไทย มีมูลค่าการค้า 19 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งไทย ส่งออก 18 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และนำเข้า 1 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เกินดุลการค้าที่ 17 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

สินค้าที่ไทยส่งออกไปโซมาเลียเมื่อปี 2565 ได้แก่ อาหารทะเลกระป๋องและแปรรูป ผลิตภัณฑ์ พลาสติก ผลิตภัณฑ์เวชภัณฑ์ เครื่องจักรกลและส่วนประกอบของเครื่องจักรกล ผลิตภัณฑ์ยาง ตามลำดับ

สินค้าที่ไทยนำเข้าเมื่อปี 2565 ได้แก่ สัตว์น้ำสด แช่เย็น แช่แข็ง แปรรูปและกึ่งสำเร็จรูป พืชและผลิตภัณฑ์จากพืช สบู่ ผงซักฟอกและเครื่องสำอาง สัตว์มีชีวิตไม่ได้ทำพันธุ์ ตามลำดับ ทั้งนี้ รัฐบาล ของไทยและโซมาเลีย มีแผนจะกระชับความสัมพันธ์ โดยเฉพาะความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจ และการประมง





นายฮัสซัน ชีค โมฮามุด
(Hassan Sheikh Mohamud)

ตำแหน่ง	ประธานาธิบดีโซมาเลีย
เกิด	29 พ.ย.2498 (อายุ 68 ปี/ปี 2567) เติบโตในครอบครัวมุสลิมชนชั้นกลางของชนเผ่า Abgaal-Hawiye ที่เมือง Jalalaqsi ภูมิภาค Hiran ทางตอนกลางของโซมาเลีย
สถานภาพ	
ปี 2524	- สมรสกับนาง Qamar Cali และมีบุตร-ธิดา 7 คน
ปี 2533	- สมรสกับนาง Sahro Cumar Xasan
การศึกษา	
ปี 2521-2524	- อนุปริญญาด้านเทคโนโลยีจากมหาวิทยาลัยแห่งชาติโซมาเลีย
ปี 2529-2531	- ปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัย Bhopal (ภายหลังเปลี่ยนชื่อเป็น Barkatullah University) อินเดีย
ประวัติการทำงาน	
ปี 2524-2527	- ครู ที่โรงเรียน Lafole Technical Secondary ที่โมกาดิชู
ปี 2527-2529	- อาจารย์ประจำวิทยาลัยการอาชีพครู (Technical Teachers' Training College) ที่โมกาดิชู และดำรงตำแหน่งหัวหน้าภาควิชา ก่อนจะเดินทางไปศึกษาต่อที่อินเดียในปี 2529
ปี 2531	- คณะทำงานโครงการพัฒนาหลักสูตรเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาของ UNESCO
ปี 2533	- ที่ปรึกษาของ NGOs สำนักงานของสหประชาชาติ
ปี 2536-2538	- ทำงานด้านการศึกษาร่วมกับ UNICEF ในเขตภาคกลางและภาคใต้ของโซมาเลีย
ปี 2540	- คณะผู้แทนเจรจา “เส้นเขียว” (Green Line) ปักปันเขตการปกครองระหว่างชนเผ่าในกรุงโมกาดิชู
ปี 2542-2553	- ผู้ร่วมก่อตั้งและอธิการบดีของ The Somali Institute of Management and Administration Development (SIMAD)



ประวัติทางการเมือง

- ปี 2554 - ผู้ก่อตั้งและหัวหน้าพรรค Peace and Development Party (PDP)
- ปี 2555-2560 - ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกรัฐสภาและดำรงตำแหน่งประธานาธิบดี
- ปี 2561 - ผู้ก่อตั้งและหัวหน้าพรรค Union for Peace and Development Party (UPD)
- 16 พ.ค.2565 - ประธานาธิบดีโซมาเลีย

ข้อมูลที่น่าสนใจ

- ปรากฏข่าวสารว่า ประธานาธิบดี Mohamud มีความเชื่อมโยงกับกลุ่ม al-Islah ของโซมาเลีย ซึ่งเป็นอิสลามสายกลาง หนึ่งในสาขาของกลุ่ม Muslim Brotherhood โดยการนำเอาหลักศาสนามาประยุกต์ใช้พัฒนาหลักสูตรการศึกษาเช่นเดียวกับในซูดานและอียิปต์
- ปี 2556 ได้รับการเสนอชื่อให้อยู่ใน Time 100 รายชื่อบุคคลผู้ทรงอิทธิพลแห่งปี โดยนิตยสาร Time ในฐานะประธานาธิบดี ภายใต้รัฐธรรมนูญของโซมาเลียในรอบ 20 ปีที่เป็นสัญลักษณ์ของสันติภาพและเสถียรภาพทางการเมืองเศรษฐกิจในทวีปแอฟริกา จากการดำเนินมาตรการปราบปรามการทุจริตและสร้างความโปร่งต่อแห่งชาติ
- สถาปนาความสัมพันธ์ระดับทวิภาคีกับนานาประเทศ อาทิ สหรัฐฯ ญี่ปุ่น อียิปต์ ตุรกี และปาเลสไตน์ ขณะดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีสมัยที่ 1



คณะรัฐมนตรีโซมาเลีย

นรม.	Hamza Abdi Barre
รอง นรม.	Salah Ahmed Jama
รมว.กระทรวงเกษตร	Ahmed Madobe Nunow
รมว.กระทรวงพาณิชย์และอุตสาหกรรม	Jibril Abdirashid Haji
รมว.ยุติธรรมและรัฐธรรมนูญ	Xasan Macallin Maxamuud
รมว.กระทรวงกลาโหม	Abdiqani Mohamoud Aateye
รมว.กระทรวงศึกษาธิการ	Farah Sheikh Abdulqadir
รมว.กระทรวงพลังงานและน้ำ	Jama Taqal
รมว.กระทรวงการคลัง	Bihi Iman Egeh
รมว.กระทรวงประมงและทรัพยากรทางน้ำ	Ahmed Hassan Adam
รมว.กระทรวงการต่างประเทศ	Abshir Omar Huruuse
รมว.กระทรวงสาธารณสุข	Cali Xaaji Aadan
รมว.กระทรวงแรงงานและกิจการสังคม	Mohamed Elmi Ibrahim
รมว.กระทรวงสารสนเทศและการท่องเที่ยว	Daoud Aweys
รมว.กระทรวงมหาดไทย	Ahmed Macalim Fiqi
รมว.กระทรวงความมั่นคงแห่งชาติ	Mohamed Ahmed Sheikh Ali
รมว.กระทรวงท่าเรือและการขนส่งทางทะเล	Abdullahi Ahmed Jama
รมว.กระทรวงโยธาธิการ	Ismail Abdirahman Sh. Bashir
รมว.กระทรวงกิจการศาสนา	Mukhtar Robow Ali Abu Mansoor
รมว.กระทรวงการไปรษณีย์ สื่อสาร และเทคโนโลยี	Jama Hassan Khalif
รมว.กระทรวงคมนาคมและการบิน	Ferdowso Osman Igaal
รมว.กระทรวงกิจการสตรีและสิทธิมนุษยชน	Khadija Mohamed Diriye
รมว.กระทรวงเยาวชนและกีฬา	Mohamed Barre Mohamud
รมว.กระทรวงมนุษยธรรมและการจัดการภัยพิบัติ	Abdinasir Abdi Arush
รมว.กระทรวงปิโตรเลียมและแร่	Abdirasaq Mohamed Omar
รมว.กระทรวงสิ่งแวดล้อม	Khadija Al-Makhzoumi
รมว.กระทรวงวางแผน การลงทุน และส่งเสริมเศรษฐกิจ	Hon Mohamud Abdirahman Sheikh Farah

(ต.ค.2566)

